

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 2364/2015
21.01.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у спору тужиоца С.П. из Г.М., чији је пуномоћник Љ.М., адвокат из Ч., против тужене И.П. из Б., чији је пуномоћник М.Н., адвокат из Г.М., ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 353/15 од 10.09.2015. године, у седници одржаној 21.01.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 353/15 од 10.09.2015. године и пресуда Основног суда у Горњем Милановцу П2 14/14 од 13.03.2015. године, тако што се обавезује тужилац да туженој на име доприноса за издржавање плаћа месечно 500 евра почев од 01.11.2008. године па убудуће, сваког првог, а најдаље до 15-ог у месецу, у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС, на текући рачун тужене бр. ..., који се води код банке I. АД Б., Пословна јединица ..., све до престанка или промене ове обавезе; чиме се мења поравнање Општинског суда у Горњем Милановцу П. 767/05 од 18.04.2006. године у погледу висине доприноса за издржавање тужене.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 464.250,00 динара.

Свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Образложење

Правноснажном пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 353/15 од 10.09.2015. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Горњем Милановцу П2 14/14 од 13.03.2015. године, којом је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да га суд обавезе да туженој на име доприноса за издржавање плаћа месечно по 400 евра почев од 01.11.2008. године па убудуће, сваког првог, а најдаље до 15-ог у месецу, у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС, на текући рачун тужене означен у изреци ове пресуде, све до престанка или промене ове законске обавезе, те да се у том смислу измени поравнање Општинског суда у Горњем Милановцу П. 767/05 од 18.04.2006. године у погледу висине доприноса за издржавање тужене и тужилац обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 464.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд испитао је побијану пресуду применом чл. 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14) који се примењује на основу чл. 506. став 2. овог закона и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге одређене битне повреде поступка ревидент не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је ћерка тужиоца, рођена године. Поравнањем које је закључено пред Општинским судом у Горњем Милановцу у предмету П. 767/05 од 18.04.2006. године, тужилац је обавезан да доприноси издржавању тужене – његове ћерке са 750 евра месечно почев од 01.05.2006. године па у будуће. Тужбом у овом спору тужилац је тражио измену – смањење обавезе издржавања према туженој на 400 евра месечно, јер се у међувремену поново оженио и из тог брака има две малолетне ћерке и извршио је обавезу према бившој супрузи - мајци тужене на име неисплаћеног новчаног износа брачне тековине. У поступку је такође утврђено да се тужилац оженио 22.10.2005. године и да из тог брака има двоје малолетне деце (ћерку А. рођену ... године и ћерку С. рођену године). Тужилац је други брак закључио пре закључења судског поравнања, а и малолетна ћерка тужиоца А. рођена је пре закључења поравнања. Иначе, тужена има 36 година, али је инвалид и креће се уз помоћ инвалидских колица, после саобраћајне несреће, која се догодила пре закљученог поравнања. Бави се сликарством, није запослена и не прима накнаду за туђу негу и помоћ јер је Центар за социјални рад из Г.М. решењем од 17.09.2009. године одбио њен захтев за исплату ове накнаде налазећи да јој није потребна нега и помоћ другог лица, на основу мишљења вештака. У односу на дан закључења судског поравнања у априлу 2006. године, здравствено стање тужене није се променило, и даље иде на терапије и неопходна јој је здравствена нега. Саслушањем тужене у својству парничне странке утврђено је да је тужилац доброг имовног стања, бави се приватним послом и власник је грађевинског предузећа М.и. из Г.М. У међувремену је исплатио бившој супрузи - мајци тужене, која сада живи у Р., износ од 200.000 евра на име њихове брачне тековине. Живи у луксузној кући, па је његов животни стандард и његове породице, далеко бољи у односу на стандард живота породице са просечним примањима.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев у овом спору, налазећи да услови за примену члана 164. Породичног закона, који се тичу измене одлуке о висини издржавања, у овом случају нису испуњени.

У ревизији тужиоца основано се указује да су нижестепени судови, одлучујући о тужбеном захтеву, погрешно применили материјално право.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови из члана 164. Породичног закона, који се у конкретном случају тичу смањења висине издржавања због промене околности на основу којих је донета претходна одлука (у овом случају поравнање). Тачно је да је поравнање, чија се измена тражи, закључено у априлу 2006. године, после закључења брака тужиоца и рођења малолетне А.- ћерка тужиоца из тог брака. У време подношења тужбе у овој правној ствари тужилац има обавезу издржавања и према још двоје малолетне деце (друга ћерка из другог брака С. је рођена после наведеног поравнања), које сада имају око осам, односно око девет година. Те измењене околности у односу на период када је закључено судско поравнање представљају оправдани разлог за смањење висине одређеног издржавања, у контексту чињенице да се материјално и здравствено стање тужене, која је незапослена и не прима туђу негу и помоћ, није променило, односно побољшало протеклом времена. Са друге стране, имајући у виду садржину члана 155. став 1. Породичног закона, право на издржавање пунолетног детета односи се на оба родитеља. То значи да је и мајка тужене, сразмерно својим могућностима, у обавези да доприноси њеном издржавању, нарочито имајући у виду да се њена материјална ситуација знатно изменила и поправила у односу на период када је закључено поравнање. Тачније, тада мајка тужене није била запослена, а у међувремену поравнањем које је закључено између тужиоца и његове бивше супруге тужилац је на њу пренео кућу од 500 м² у Г.М. и 7 хектара земље, а обавезао се и да јој исплати 200.000 евра, на име учешћа у заједничком стицању имовине.

У тој ситуацији, имајући у виду садржину члана 160. Породичног закона, којима су прописани критеријуми издржавања, које се одређује према потребама повериоца издржавања и могућностима дужника издржавања, у вези чл. 155. став 1. и 164. истог закона, испуњени су услови за измену - смањење одређеног издржавања. Притом, према члану 281. Породичног закона суд није везан границама тужбеног захтева за издржавање, што представља одступање од начела диспозиције. Према чл. 162. став 3. овог закона, уколико је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања.

У овом случају, по оцени Врховног касационог суда, због испуњења услова за смањење издржавања због промењених околности у односу на период када је поравнање закључено, тужени је у обавези и у могућности да доприноси издржавању тужене са 500 евра месечно, имајући у виду његове могућности за стицање зараде и обавезе издржавања према двоје малолетне деце из другог брака. Тиме егзистенција тужиоца неће бити угрожена, при чему ће издржавању тужене, сразмерно својим могућностима, доприносити и мајка тужене јер је то обавеза оба родитеља по чл. 155. став 1. Породичног закона. На тај начин ће туженој, која је инвалид, бити доступна средства у оном обиму који задовољава њене животне потребе, а биће јој омогућен и најмање онај ниво животног стандарда какав ужива тужилац, али и мајка тужене, као дужници издржавања.

На основу овлашћења из чл. 416. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке.

Применом чл. 165. став 2. Закона о парничном поступку одлучено је да свака странка сноси своје трошкове, имајући у виду да тужилац трошкове првостепеног, жалбеног и ревизијског поступка није тражио.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**